

**2
0
1
0
/
1
1**

EBALUAZIO DIAGNOSTIKOA

LEHEN HEZKUNTZAKO 4. MAILA

IRAKURTZEKO GAITASUNA

Izen-deiturak:

Ikastetxea:

Ikastaldea/Ikaskela:

Herria:

Data:

Jarraibideak

Proba honetan testu batzuk irakurriko dituzu eta irakurri duzunari buruzko galdera batzuei erantzungo diezu.

Galderak mota batekoak baino gehiagokoak dira. Galderetako batzuek lau erantzun dituzte, aukeran, eta haietan zuzena dena aukeratu eta haren ondoan dagoen letra biribil batez inguratu behar duzu. Adibidez:

Zenbat biztanle ditu Iruñak?

- A Bartzelonak bezainbat
- B 200.000 mila, gutxi gorabehera
- C Milioi bat
- D Zenbait milioi

Erantzuna aldatzea erabakitzen baduzu, ezabatu **X** batekin lehen erantzuna eta erantzun zuzena biribil batez ingura ezazu, ondoko adibide honetan egin den bezala:

Zenbat biztanle ditu Iruñak?

- A Bartzelonak bezainbat
- B 200.000 mila, gutxi gorabehera
- C Milioi bat
- D Zenbait milioi

Beste galdera batzuetan, aldiz, eskatuko dizute **(E)** egia edo **(G)** gezurra erantzutea edo erantzuna idaztea puntuak dituen gunean:

Iruñean, zer da ospe gehien duena?

.....

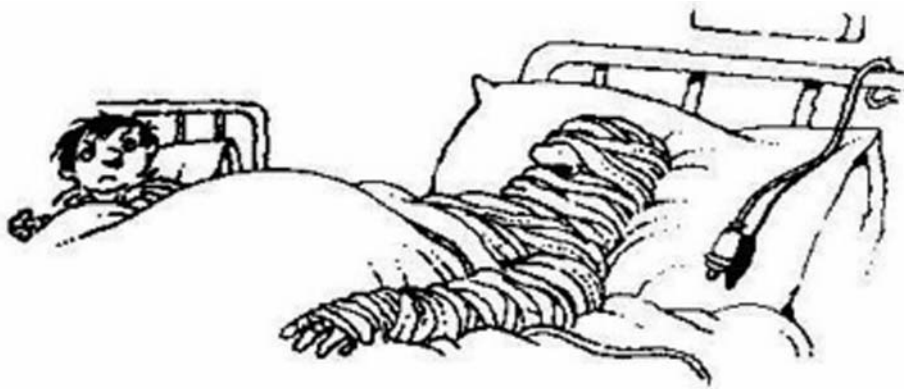
Proba hau egiteko 60 minutu dituzu.

MOMIA BAT

Grigor gelan sartu zenean, haren bihotzak jauzi egin zuen. Momia bat, alajaina! Burutik oinetaraino bendaz bilduriko momia bat ohean etzanik.

-Hauxe duzu gela -esan zion erizainak-. Zure lagunak Jazinto izena du. Apaiza da. Kanpai bat koipez igurzten ari zela, kanpandorretik behera erori zen –eta momiari hitz egin zion hurrena-. Lagun berri bat ekarri diot, don Jazinto!

-Edefki, edefki! Nofaitekin hif egingo dut beinfat –esan zuen benda artetik, ahots lodi batek.

-Berorrek bai, baina honek ez. Mutua da –argitu zion erizainak.

-Edefki gaude! Ni elbafi eta hofi mutu.

Grigori beldurra ematen zion momia hark bere hizketa arraroarekin. “Hori aldame-nean dudala egin behar ote dut lo? Ez dut begirik itxiko gau osoan. Ilunpean hor egongo dela pentsatze hutsak oilo-azala jartzen dit”.

Bazkaldu ondoren, mutikoa berehala irten zen gelatik, erlea alboan zuela eta koa-dernoa eskuan. Gela hartan ezinegona sortzen zitzaion.

Pasabidean zegoela, 113. gelako atea ireki zen; nor irtengo, eta arestiko neskatala txirikordaduna. Aurrez aurre ikusi zion aurpegia; eta begirada hura, batez ere begirada hura, aurpegi osoa hartzen zion begirada leuna.

Neskatilak ere ikusi zuen Grigor, eta hurbildu egin zitzaion. Mutikoari bihotza urtu zitzaion ahoraino, eta malbabisko zaporea izan zuen berriro mingainean.

-Kaixo! Ainhoa naiz. Eta zu?

“Grigor”, idatzi zuen bizkor mutikoak bere koadernoan, “orain mutu nago, sendatu arte”.

Bakoitzak bere berri eman zion besteari; Grigorek, idatziz, noski. Ainhoak bere aldetik kontatu zionez, koskor bat atera zitzaion bizkarrean, eta zer ote zen aztertzen ari omen ziren; gelan bakarrik zegoen eta zeharo aspertzen zen.

Pasabideetan zehar ibili ziren, eta Grigorek sakelan gordeta zeraman erlea erakutsi zion Ainhoari. Berehala egin zen Ainhoa ere erlearen adiskide.

Halako batean, Grigorek hauxe idatzi zion Ainhoari: “Momia baten aldamenean jarri naute gelan. Beldurra ematen dit han lo egiteak. Ez dakit zer egin”.

-Ni neu ere ez nago oso gustura –esan zuen Ainhoak- gela handi hartan, bakar-bakarrik. Beldur pittin bat ere ematen dit, ez pentsa.

Denboraldi bat ospitalean
JUAN KRUIZ IGERABIDE

1. Non gertatzen da istorioa?

- A. Museoan
- B. Kalean
- C. Ospitalean
- D. Elizan

2. Non zegoen momia?

- A. Egiptoko piramidean
- B. Museoan, sarkofago batean
- C. Ospitaleko kirofanoan
- D. Gelan, aldameneko ohean

3. Azaldu zer den momia bat.

.....

.....

.....

4. Zergatik hitz egiten du horrela don Jazinto apaizak?

- A. Erdi lotan dagoelako
- B. Mina duelako
- C. Hortzik ez duelako
- D. Xarabea hartu duelako

5. Zer gertatu zitzaion momiari?

- A. Aspaldian hilda zegoela
- B. Auto istripu handia izan zuela
- C. Momiaz moztuta zegoela
- D. Kanpandorretik behera erori zela

6. Zergatik esan du don Jazintok “Edefki gaude! Ni elbafi eta hori mutu”? Zer esan nahi du?

- A. Oso gustura daudela biak
- B. Ezingo direla elkarrekin paseatu
- C. Ikusi eta berehala lagun egin direla
- D. Biak oso gaizki daudelal

7. Grigori gustatzen zitzaion ondoko oheko laguna ala ez? Arrazoitu zure erantzuna.

.....
.....
.....

8. Zergatik atera zen berehala Grigor gelatik?

- A. Momiak beldurra ematen ziolako.
- B. Erizainak agindu ziolako.
- C. Neskatila ikusi nahi zuelako.
- D. Oso gosetuta zegoelako.

9. Nolakoa da Ainhoa?

- A. Txirikordaduna eta begi txikikoa.
- B. Ilegorria eta begirada leunekoa.
- C. Hankaluzea eta tuntun samarra.
- D. Txirikordaduna eta begirada leunekoa.

10. Grigorek Ainhoa ikusi zuenean, zer gustatu zitzaion gehien?

- A. lleko txirikordak.
- B. Neskaren gorpuzkera.
- C. Begirada leuna.
- D. Bere aurpegi osoa.

11. Zergatik izan zuen Grigorek malbabisko zaporea mingainean?

- A. Botikak hartu zituelako.
- B. Bazkaldu berria zegoelako.
- C. Ainhoa goxokia eman ziolako.
- D. Neska gustatzen zitzaiolako.

12. Nola sentitzen dira Ainhoa eta Grigor? Zergatik?

.....

.....

.....

13. Nola komunikatzen da Grigor? Azaldu zergatik.

.....

.....

.....

14. Zenbatu gertaerak 1etik 5era irakurketan gertatu diren ordenaren arabera.

- Erlea eta Ainhoa lagun egin dira.
- Grigorek idatzi du gelan lo egiteak beldurra ematen diola.
- Bazkaldu eta berehala atera da gelatik.
- Ainhoa hurbildu egin zaio.
- Grigor gelan sartu da eta momia ikusi du.

Antzinako Egiptoko zibilizazioa

Egipto eta Nilo

Egiptoarren bizitza Nilo ibaiaren mende zegoen, biztanleak ibai bazterretako lur sail estu eta emankorretan bizi baitziren. Egipto herrialde lehorra da; izan ere, Nilo gabe basamortua izango litzateke. Urtero iraila iristen zenean, Nilok gainezka egiten zuen uholdeak sortuz bazterretako lurretan. Urak jaisten zirenean, lokatz geruza bat gelditzen zen. Geruza hori hain emankorra zenez, nekazariak bi edo hiru uzta izaten zituzten urtean.

Komunikatzeko bide nagusia ere bazen Nilo ibaia, elkarrengandik ehunka kilometrora zeuden hiriak lotzen baitzituen.

Faraoiak

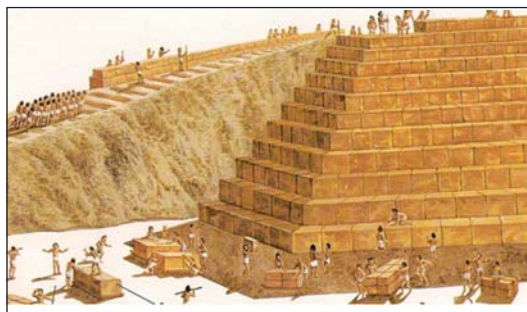
Erregea, faraoia, ez zen soilik Egiptoko gobernatzailea; jainkotzat ere hartzen zuten.

Faraoiaren botereak ez zeukan mugarik. Erresuma osoa zen berea. Berak erabakitzen zuen zer zegoen ongi eta zer gaizki, bere hitza lege zen.

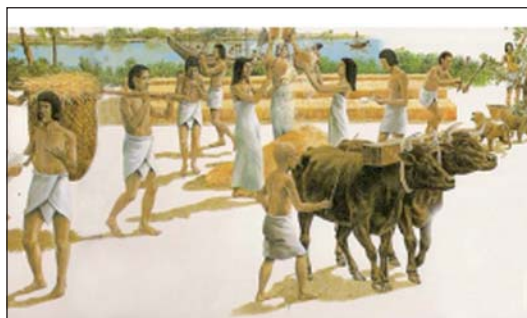
Piramideak

Piramideak, Aintzinako Egiptoko erregeen hilobiak dira. Haietako handiena Keopsena da. Piramide honek ehun metro inguruko luzera du eta harri blokez osatuta dago. Harriak itsasontziz eramaten zituzten, eta eraikitzeko gunean bertan zatitzen zituzten bloketan, harri bakoitza zehatz-mehatz neurtzen eta ebakitzen zen, zegokion lekuan ondo geratzeko.

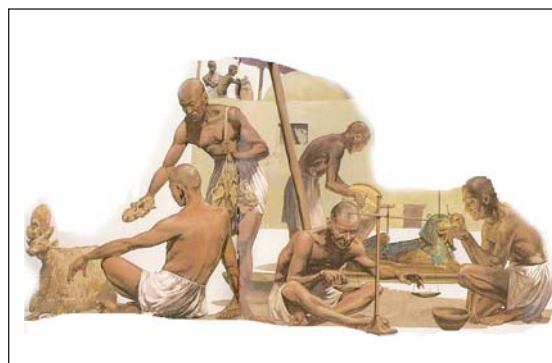
Bizimodua

Egiptoar gehienak nekazariak ziren. Garia eta garagarra lantzen zituzten nagusiki.

Uzta biltzeko garaian, den-denek, gizonezkoek, emakumezkoek eta apaizek laguntzen zuten egin beharreko lanetan. Umeezko animaliak zaintzen zituzten, behiak, ardiak, ahuntzak...

Artisau egiptoarrak oso trebeak ziren. Egurrezko irudiak egiten zituzten; egurra lantzeko tresna gehienak oso gutxi aldatu dira orduz geroztik. Beste artisau batzuek buztinaz forma eta tamaina askotako ontziak egiten zituzten eskuz. Zapatarien lanbidea erraza zen, jendeak erabiltzen zuen oinetako bakarra larruz edo papiroz egindako sandalia baitzen. Dena dela, gehienetan, hankahutsik, oinutsik, ibili ohi ziren.

Egiptoarrek urre asko zeukaten. Urrezko bitxiak egiteaz gain, objektuak urreztatzen zituzten, hau da, gaineratik urrezko geruza jartzen zuten. Faraioen estatuak eta sarkofagoak, aldiz, urre trinkoz eginda zeuden.

Eskultoreek brontzezko, egurrezko eta abarrezko irudiak egiten zituzten baina, batez ere, harrizkoak. Harginek harria lantzeko ez zuten burdinazko tresnarik, haien tresnak ez ziren oso aproposak; hala ere, harrizko estatua ikaragarri handiak egin zituzten abilezia handiz.

*Ezagutu... EGIPTOARRAK.
TTARTTALO (Egokitua)*

**15. Zergatik zuen Nilo ibaiak garrantzi handia egiptoarren bizimoduan?
Idatz itzazu bi arrazoi.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Aukeratu egia den esaldi bakarra.

- A. Egiptoko jabeak eskribauak eta apaizak ziren.
- B. Antzinako Egipton faraoiak gobernatzen zuen.
- C. Faraoia erregea zen baina ez zuen agintzen.
- D. Faraoiaren boterea ez zen oso handia.

17. Zer egiten zuten piramideetako harriekin?

- A. Harrobietan moztu, bloke txikiak egin eta itsasontziz eraman.
- B. Basamortuko karabanek garraiatzen zituzten piramideetaraino.
- C. Piramidearen ondoan zatitzen zituzten bere tokian jartzeko.
- D. Itsasontziak egiteko erabiltzen zituzten.

18. Zertarako eraiki ziren piramideak?

- A. Faraoien gorpuak han gordetzeko.
- B. Egiptoarren altxorak ezkutatzeko.
- C. Harrizko eskulturak egiteko.
- D. Piramideak faraoien etxebizitzak ziren.

19. Zer dakigu Egiptoko zapatarien lanbideaz?

- A. Zapatariak oso pobreak zirela denak oinutsik ibiltzen zirelako.
- B. Oso lanbide zaila zela larrua eta papiroa landu behar zituztelako.
- C. Ez zegoela zapataririk, jendea oinutsik ibiltzen zelako.
- D. Lanbide hori ez zela zaila baina jendea askotan oinutsik ibiltzen zela.

20. Noiz ereiten zituzten haziak?

- A. Uholdeak etorri baino lehenago.
- B. Nilo Ibaiak gainezka egiten zuenean.
- C. Lurra erabat lehor zegoenean.
- D. Uholdetako urak jaitsi eta gero.

21. Idatz itzazu Keops piramideari buruzko hiru datu.

.....

.....

.....

22. Zergatik zuen meritu handia harginek harria lantzeko egiten zuten lanak?

.....

.....

.....

Hamalaugarren zortzimilakoa lortu du Edurne Pasaban mendizale tolosarrak

Berria.info, 2010-05-17

Gaur, hemen 7:30ak zirela iritsi da Himalaiako Shisha Pangma mendira, eta martxa onean doaz behera. Aurreneko zortzimilakoa 2001eko maiatzean igo zuen: Everest.

Edurne Pasabanek (Tolosa, 1973) munduko hamalau zortzimilakoak baditu dagoeneko. Gaur lortu du hamalaugarrena: Shisha Pangma (8.027 metro). Besteak beste, Alex Txikon eta Asier Iza-girre euskal mendizale eta *Al Filo de lo Imposible* Espainiako telebista saioko taldekideekin. Ondo daudela adierazi dute.

Mendizale tolosarrak guztiei eskerrak eman dizkie, baita bidean geratu diren denei ere.

Badira emakume gehiago munduko hamalau mendirik handienak lortu nahirik. Emakume horien artean, ospetsuena, Hego Koreako Oh Eun-Sun da. Apirilaren 27an Annapurnako gailurrera igo zen, eta munduko hamalau mendirik handienak igotzen lehen emakumezkoa zela zabaldu zen, baina zalantza handiak daude, eta badira Oh Eun-Sun mendizaleari zortzimilako bat falta zaiola adierazten dutenak.

Beraz, erabat argitu gabe dago nor den lehen emakumezkoa munduko hamalau mendirik handienak igotzen.

[Egokitua]

23. Zenbat 8.000 metroko mendi igo ditu Edurne Pasabanek?

- A. Hamasei
- B. Zortzi mila
- C. Hamalau
- D. Ez dakigu

24. Edurne Pasaban, noiz igo da hamalaugarren zortzimilakora? Urtea, hilabetea eta eguna esan behar duzu.

.....

.....

.....

25. Testuaren arabera, nor da lehen emakumezkoa munduko hamalau mendirik handienak igotzen?

- A. Testuak ez du horretaz ezer aipatzen.
- B. Edurne Pasaban, argi eta garbi.
- C. Oraindik ez ditu inork lortu.
- D. Ez dago oso garbi.

26. Zure ustez, nolako testua da irakurri duzuna?

- A. Narrazio testua
- B. Albiste edo berri bat
- C. Instrukzio testua
- D. Elkarrizketa

27. Non aurki dezakegu testu hau?

- A. Ipuin bilduma batean
- B. Egunkari batean
- C. Entziklopedia batean
- D. Matematikako liburu batean

28. Zure ustez, zergatik izan daiteke garrantzitsua testuak kontatzen duena?

.....

.....

.....

